

ДУУЧ ШАР ХӨӨЧ

Эрнжэнэ Константин
(1912- 1991)

Хальмг олн- өмтнэ шүлгч,
Советин Союзин Баатр
Делгэ Эрднин нертэ
мөрэн лауреат Эрнжэнэ
Константин 1912 жилд Овата
селэнд төрлэ.

Жирхлини хаалы. Хальмг олн- өмтнэ шүлгч, Советин Союзин Баатр Делгэ Эрднин нертэ мөрөн лауреат Эрнжэнэ Константин 1912 жилд олн күүкдтэ түрү бүлд үүдж нарад, эрт экөсн холжад, бичкнэсн авн хотын төжэлэр заргадад, нег байнас нег байнд орад, борхшж ирэд, Советин йосна нилчэр секгдсн сургуулин сарул герт ирж төвкнж, хархуулин ханяс гетлж, сарулын хаалыд орла. Элстин ШКМ төгскснэ хөөн Эрнжэнэ Константинэ өмн Саратов балысна университетин сарул үүдн секгдлэ. Һурви жилд сурсна хөөннь Хальмг таңчур дуудулад, барин халхар көдлх даалхвр өгсмн.

Үүдэлтийн хаалы. Тийгж, партийн даалхврар Эрнжэнэ Константин түрүни хальмг бичэчинрин зерглэнд орсмн. «Улан бацчуд» газетд 1930 жилин март сард түрүн шүлгнүү барлгдсмн.

1931 жилд «Дууч шар хөөч» гидг түүкэн бичсмн. Эн – намтр түүк. Ачта бичэч түрүн бичсн түүкэн соляд, дүрмүдин тууж шинрүлэд, «Халан хадил» гидг роман бичж 1965 жилд дуусла.

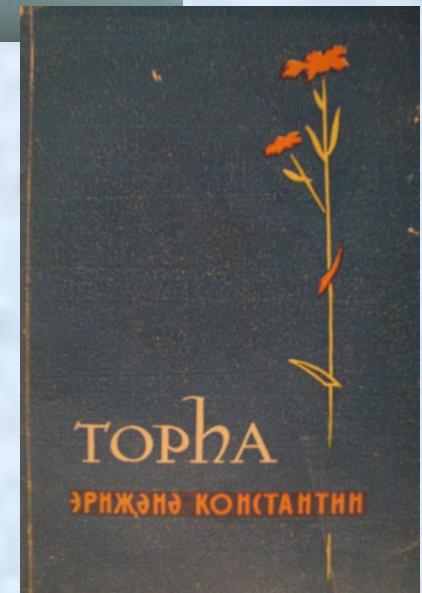
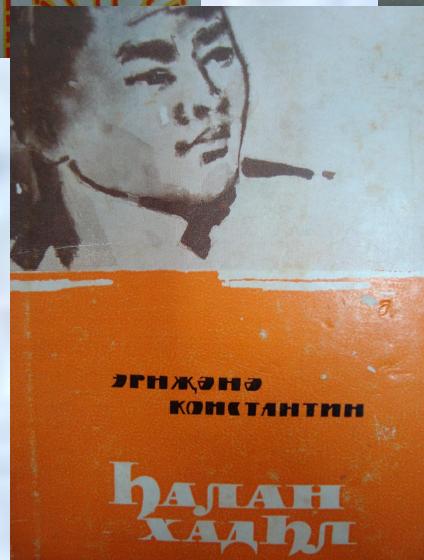
«Теегин очн» (1935), «Мөнк байр» (1959), «Эвин түрүн хавр» (1961), «Торха» (1966), «Мини йөрэл» (1969), «Андхар» (1973), «Жирхлини живр» (1981), «Анхучин көвүн» (1974), «Тер чилгр өдр» (1977) - иим олн хураңхус умшачнртан бичэч белгллэ.

Бичкнэсн авн малын ард йовад, олна ду дуулад, эврэн ду гарыад йовдгтан бичэч кесг дууна автор болж ик кезэнэ хуврлэ. Төгэд чигн Эрнжэнэ Константиниг «Дууч шар хөөч» гиһэд чигн нерэднэ.

1982 жилд барас гарсан «Цецн булг» гидг дэгтрт түүрвэч умшачнриг кезэнэк хальмг улийн авъясмудла таньлдуулна. Эрнжэнэ Константин олн өмтнэ дуд, йөрэлмүд, домгуд, үлгүрмүд, шогмуд, шавашмуд, яс кемэлх, магталмуд эн дэгтртэн орулж. Эн дэгтр өврмжтэ сонын болн цецн тоотар байн болсндан хурдар орс келнд орчулгдла, кесг давтгдж барлгдж гарла.

1965-гч жилд Эрнжэнэ Константин Советск Союзин Герой Эрдни Деликовин нертэ мөрөхөр ачлгдла. 1972-гч жилд Хальмг Таңчин улсин шүлгч гисн күндтэ цол зүүсмн. 1991-гч жилд эн сээхэн хээсмн.

Үүдэлтин хаалт.

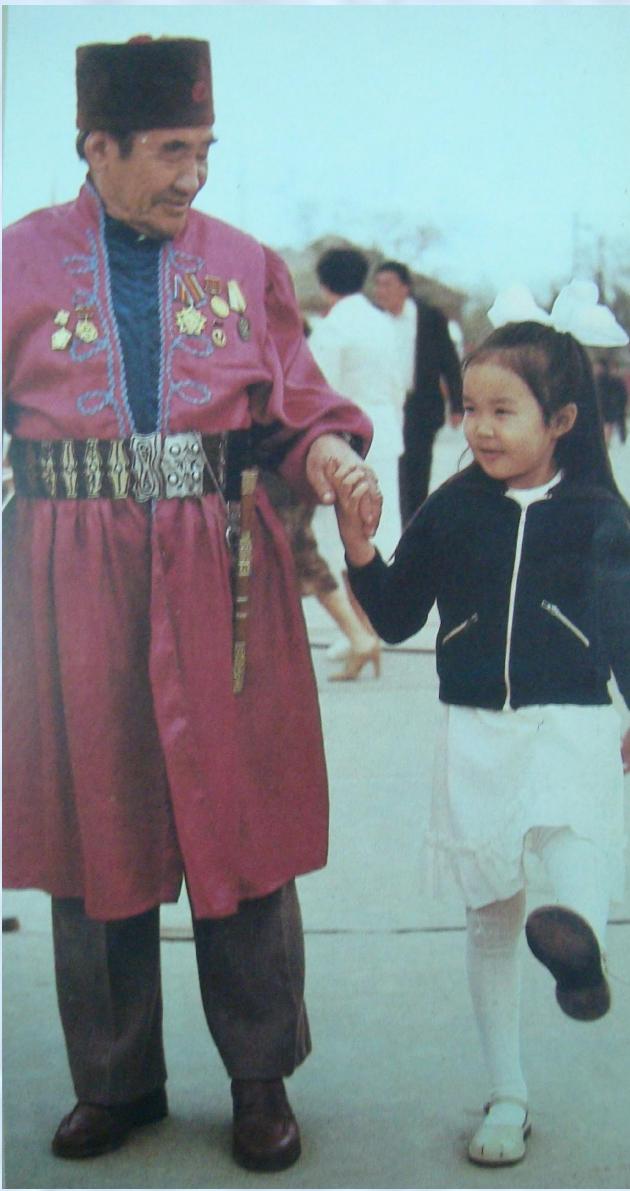
Эрнжэнэ Константин-Цугэрэсэн бичэчнрин 1-гч съездин орлцач

1961-62 ж. Ленинградск театральн институтын хальмг келнэ студин багш

Дууч шар хөөч

Эрнжэнэ Константинэ нер Целинн районаа Целинн школ зүүнэ

Сүрхульчнрин мэдрл шүүлнэ тест.

1. Эрнжэнэ Константин кедүдгч жилд төрсмб?

- а) 1908
- б) 1924
- в) 1915
- г) 1912

2. Эрнжэнэ Константинэ төрсн һазринь заатн.

- а) Манҗихн
- б) Баһ Чонс
- в) Һоожур
- г) Цекрт

3. Эрнжэнэ Константин ямаран балһснд сурсмн?

- а) Москва
- б) Авш
- в) Сарпуль
- г) Шарту

4. Эн үүдэврмүдин нерд хальмг келнд орчултн.

- а) «Песнь чабана».
- б) «Береги огоны».

Олзлсн литератур

- 1.Джимгиров М.Э.Писатели Советской Калмыкии.Элиста, 1966г
- 2.Кочиев Н.Г, Бошев Н.Б.Писатели Советской Калмыкии (набор портретов) - Элиста,1987
- 3.Мацаков И. Писатель и время. Элиста,1982.
- 4.Мацаков И.У истоков. Элиста,1977.
- 5.Мушанова Л.Н., Шуграева В.К.Бичәчинрин туск үг.-Элиста,2007
- 6.Эрендженов К.Э. Золотой родник. Элиста, 1990г
- 7.Балакаев А.Г. Поэт божьего дара.//«Известия Калмыкии» 1997г., 3 апреля.
- 8.Кичиков А.Ш.Он оставил нам свое время.// «Известия Калмыкия»,1997, 10 апреля
- 9.Пюрвеев В.Сердце, открытое народу.// «Известия Калмыкия»,2002г.,16 апреля.
- 10.Урусова Г. Как доярка из Кетченер стала героиней народной песни.
• //«Известия Калмыкия», 2009г.